

Commissionen vel meget villigt erkjender, at der er tildeels uoverstigelige Vanskeligheder i Veien saavel for Realisationen af Planen om Afløsning af Realbyrderne som for Fæsteforholdets Aføsning; men den ønsker dog, at disse Love skulle blive den forelagte, for at den kan have alle de paatænkte Landboreformer for Die under sit Hverv; thi Landbocommissionens Hverv var tilende, naar Forhandlingerne af de Sager, som var blevne den forelagte, var forbi; men denne Rigsdags Hverv er ikke endt fordi Behandlingen af denne Sag eller af flere andre ere forbi. Den har sit Mandat i 3 Aar og i den Tid kan der vistnok ikke være Spørgsmaal om, at hvad der skal skee med disse Sager, det vil være fremmet. Det er ogsaa yttret her, at Majoriteten af Landbocommissionens Medlemmer anfaae de 2 Reformplaner, som jeg sigtede til, som et nødvendigt Led i den Ræde af Forhandlinger, hvormed Commissionen havde at beskæftige sig, men det har aldrig været udtalt af Nogen, at man ikke skulde kunde fremme enkelte Led af denne Ræde af Foranstaltninger, eet efter eet. De Planer, som bleve forelagte Landbocommissionen, bleve heller ikke forelagte med en samlet Oversigt, hvorimod Landbocommissionen har behandlet enhver Sag for sig, og afgivet sin Betænkning særlig og der er vist Intet til Hinder for, at Rigsdagen kan følge den samme Fremgangsmaade. Idetmindste troer jeg ikke Andet med Hensyn til de Sager, som nu foreligge, end at de meget godt kunne fremmes, enhver Sag for sig. Det er bleven mig forekastet, at jeg skulde have sagt, at Landbocommissionens Betænkning om Afløsning af Realbyrden var indkommen til Ministeriet den 12te Februar; men at jeg ikke havde nævnt, at det var den sidste Betænkning af denne. Jeg skal i denne Henseende tillade mig at henvise til Rigsdags-tidende Nr. 48 Pag. 757, hvor der staer mine egne Ord, at Commissionens sidste Betænkning er indkommen til Ministeriet den 12te Febr. Det forholder sig vistnok saaledes, at Betænkningen i den Sag, vi her omtale, er kommen langt tidligere, men dens Fremme beroede ikke alene paa Indenrigsministeren; at lægge den sidste Haand paa Sagen og give den den Skikkelse, hvori den først skulde fore-

lægges Rigsdagen, det stod væsentligt til Finansministeren, og det var altsaa med Finansministeren, at man derom maatte indlede Forhandlinger. Derved blev den sat i den Forbindelse, hvori den meget naturlig staaer, med den anden Lov om Ophævelsen af flere ældre Skatter og deres Erstatning ved andre nye Skatter, som ere forelagte Thinget; ligesom den ogsaa derved er bleven sat i Forbindelse med Finansloven. Den har saaledes ikke kunnet være fremmet til at forelægges Thinget før den Tid, den er bleven forelagt. Jeg troer heller ikke, at der er Noget til Hinder for, at man succesfuldt forelægger Rigsdagen Lovforslag efterhaanden som Rigsdagen kan optage dem til Bearbejdelse, og eftersom de blive færdige fra Regjeringens Haand. Altsaa fordi Landboreformerne saaledes blive fremmede stykkevis, derfor er det ikke givet, at de ikke skulle betragtes som en Enhed, at man ikke skulde søge at gjøre sig det klart, at der gaaer en sammenhængende Tanke gennem de Landboreformer, som have været under Forhandling i Landbocommissionen og som ere af nogen væsentlig Betydning. Da disse Planer hidrøre fra min Forgænger, har jeg søgt at sætte mig ind i deres Tendens, derved veiledet ikke af nogen samlet Oversigt, som forelaa over dem, men ved at see den indre Forbindelse, der synes at være imellem Sagerne selv, og er jeg paa den Maade kommen til den Anskuelse, at, hvad man derved har for Die, det er deels at gjøre Landeindommene af lige Art, deels saavidt muligt frie for Baand og Byrder, samt endelig at gjøre dem mere bevægelige. Det har altsaa for mig stillet sig saaledes, at Hartforns-Egallitetsloven, som nu foreligger, at den var det første Skridt i denne Række, og et aldeles nødvendigt Skridt, som absolut maatte tilbagelægges, men at Udstykningsloven var det sidste Skridt, og at man maatte have gennemgaaet alle de mellemliggende Spørgsmaal, førend man kunde komme til dette. Jeg erkjender villig den høilige Trang til en ny Udstyknings-Lov; jeg erkjender ligesaa villig, at der ogsaa i en Mængde af de andre Landboforhold er Trang til nye Love. Der er, saaledes som det ogsaa tidligere er erkjendt af min Forgænger paa denne Plads, Meget i